

Kestävän kehityksen kompassi

Elävällä kulttuuriperinnöllä voi olla tärkeä rooli kestävän kehityksen edistämässä. Suomessa on kehitetty konkreettinen työkalu kestävän kehityksen teemoista keskustelemiseen. Voit tulostaa työkalun tältä verkkosivustolta ja käyttää sitä keskustelun herättämiseen - olipa kyse sitten oman työn, harrastuksen tai organisaation toiminnan analysoinnista. Toivomme, että työkalua käytetään ympäri maailmaa!

Kompassissa kestävän kehityksen neljä ulottuvuutta (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen) on jaettu kahdeksaan aihealueeseen, joissa kussakin on kolme kysymystä. Voit esimerkiksi pohtia tietyn asian, harrastuksen tai toiminnan vuorovaikutusta, osallisuutta tai luontosuhdetta ja miettiä, miten toimintaa voisi keskustelussa syntyneiden oivallusten avulla kehittää. Kompassi on keskustelun ja kehittämisen työkalu.

Kuinka kompassia käytetään?

1. **Valitse** itseäsi kiinnostava aineettoman kulttuuriperinnön ilmiö.
2. **Tutki** kestävän kehityksen teemoja kompassin ulkokehältä.
3. **Valitse** sinua kiinnostava teemat ja tutustu sen sisältämiin kysymyksiin. Tarkastele valitsemaasi ilmiötä kysymysten kautta. Vältä itsestäänselvyksiä ja yritä olla avarakatseinen.
4. **Tutki** niin monta teemaa kuin haluat. Voit myös luoda uusia kysymyksiä, jotka mielestäsi puuttuvat. Kirjaa ylös uudet, eteenpäin vievät ajatukset (1-3).

Katso lyhyt esittelyvideo kompassin käyttämisestä [tästä](#). (englanniksi)

Lisätietoja ja tulostettava kompassi löytyy [täältä](#). Kompassi on saatavana myös [englanniksi](#) ja [ruotsiksi](#). Tulosta kompassi paksulle paperille, leikkaa irti, kiinnitä haaraniillä ja eikun pyörittelemään! Parhaiten kompassi toimii parityönä keskustellen.

Askartele oppilaiden kanssa Kestävän kehityksen kompassi keskustelun herättämiseksi!

Alkuperäinen kompassi soveltuu käytettäväksi esimerkiksi lukioikäisten tai aikuisten kanssa.

Suomen Kotiseutuliitossa lapset ideoivat oman versionsa kestävän kehityksen kompassista. Kompassin kaveriksi taiteltiin myös hauska kestävän kehityksen kirppu. Katso video [täältä](#), inspiroidu ja askartele omat lasten kanssa!

Kouluissa kompassia voi hyödyntää esimerkiksi seuraavasti:

Miettikää aluksi, mitä on elävä kulttuuriperintö. Käykää sen jälkeen kompassin teemat läpi ja jutelkaa, miten ne voisi oppilaiden mielestä ymmärrettävästi ilmaista. Sen jälkeen voi kukin oppilas askarrella oman kompassin ja keksiä kysymyksille oman symbolin.

Kotiseutuliiton videolla kysymyksiksi nousivat esimerkiksi, miten luonto on tekemisessä mukana, onko ympäristöystävällistä, voiko kaikki tulla mukaan, miksi pitäisi säilyttää jne.?

Kompassin lisäksi voi vaikka askarrella taiteltavat "kirput." Kirpussakin voidaan luukkujen alle kätkeä kahdeksan eri kestävän kehityksen kysymystä. Kirppuun piirretään luukkujen päälle symbolit ja niiden alta paljastuu kysymys, jonka avulla voi pohtia jotakin ilmiötä, asiaa tai tekemistä.

Sekä kompassi että kirppu toimivat hauskaasti työpajamuodossa. Niiden avulla pääsee ohjatusti kestävän kehityksen teemaan kiinni ja konkreettisesti itse askartelemaan lopullisen tuotteen.

